

Merknadsskjema – planoppstart

Plannavn	Fyllingsdalen sentrale deler
Arealplan-ID	63860000
Saksnummer	201206435
Utarbeidet av	Plan- og bygningsetaten
Sist revidert	24.08.2021

Nr.	Avsender	Hovedpunkt i merknad/uttalelse	Fagetatens kommentar
Private merknader:			
1	Ingunn Gildernes, 11.2.2015, dok 81	<p>Viser til at to av idéforslagene viser utbygging på idrettsplassen. Mener dette kan bli katastrofalt for kroppsøvingsoplæringen på skolene, og at idrettsplassen også er viktig som samlingspunkt for Fyllingsdalen.</p> <p>En kombinasjon av kulturhus og idrettshall hadde vært optimalt.</p>	<p>-Tatt til følge</p> <p>-Ikke tatt til følge. Avsatt tomt er for lita.</p>
2	Daniel Halvorsen, 11.2.2015, dok 82	Ber om at venstresvingefelt inn mot Ørnahaugen fra Oasen ikke stenges.	-Ikke vurdert i dette planarbeidet.
3	Linda S. Teigland, 13.2.2015, dok 83	<p>Utbygging innimellom eksisterende bomiljøer vil ødelegge alt for mye, og at det er masse areal utenfor randsonen til disposisjon.</p> <p>Kanadaskogen er svær, så selv om noe blir tatt av den til utbygging så er det fortsatt masse turområde igjen.</p>	<p>-Ikke tatt til følge, men fagetaten bemerker at planforslaget ikke åpner for så mye fortetting og transformasjon som det ble vist i ideskissene.</p> <p>-Deler av Kanadaskogen behandles i områderegeringsplan for Spelhaugen.</p>
4	Egil Midthun, 15.2.2015, dok 84	<p>Ser det som positivt at det kan gis anledning til noe utbygging.</p> <p>Viser til at Spelhaugen og Skjenhaugen har et fint skog- og kulturlandskap som gir en forbindelse mellom Kanadaskogen og Nedre Sælen. Området benyttes av nærliggende skoler og barnehager, og er også del av trekkrute for hjort. Håper at politikerne kan se verdien i å bevare en del av dette området, som en viktig del av grønnstrukturen.</p>	<p>-Tatt til følge</p> <p>-Spelhaugen og Skjenhaugen behandles i områderegeringsplan for Spelhaugen, med unntak av et areal som foreslås omgjort fra LNF til skoletomt langs bekken fra Løvåstjern. Det forutsettes at de blågrønne verdiene ivaretas ved utbygging.</p>
5	Fyllingsdalen kulturråd, 19.2.2015, dok 86	<p>-Er skeptisk til fortetting i planområdet, og viser til den gode planløsningen området er utbygd etter. Peker på at området ble planlagt for 25 000 mennesker og at det i dag bor 30 000 her, og at Fyllingsdalen således er ferdig utbygd. Det kan være plass til litt forsiktig fortetting, men det må ikke ødelegge en meget velfungerende bydel.</p> <p>De mener at planavgrensningen mot Kanadaskogen i Spelhaugen må flyttes</p>	<p>-Delvis tatt til følge. Planforslaget legger til rette for en mindre fortetting enn det som ble vis i de innledende ideskissene.</p> <p>-Spelhaugen behandles i Områderegeringsplan for Spelhaugen</p>

		<p>ned til eksisterende bebyggelse.</p> <p>Viser til byrådets forslag om nytt kultur- og idrettshus ved dagens idrettshall. Det nye bygget må bidra til å styrke Oasen som bydelssenter, og må knyttes sammen med Oasen, kollektivterminal, Fyllingsdalen videregående skole og Ungdomshuset. Reguleringsplanen må vise hvordan vegsystemets barrierewirkning mot Oasen kan reduseres, og hvordan parkeringsbehovet skal løses. Planarbeidet bør utrede behov for arenaer for kultur og idrett.</p> <p>Om forholdet til Spelhaugen sier kulturrådet at Fyllingsdalen kun trenger ett bydelssenter, og at Spelhaugen ikke bør bli et nytt senterområde. Boliger vil være riktig i dette området.</p>	<p>-Bystyret har valgt kollektivterminalen ved Oasen som ny tomt for kulturhus.</p> <p>-Delvis tatt til følge. Oasen foreslås som eneste bydelssenter i Fyllingsdalen. Spelhaugen skal utvikles som sentrumskerne i områdereguleringsplan for Spelhaugen.</p>
6	Ingvar Løvaas, gnr. 22 bnr. 804, muntlig innspill	<p>- Eier av gbnr. 22/804 innerst i Spelhaugen. En del av denne eiendommen ligger innenfor plangrensen. Den vestlige delen av eiendommen er en slak skråning fra dagens bebyggelse og inn mot fjellveggen mot Kanadaskogen. Han ønsker at denne delen av eiendommen skal kunne bebygges, og at plangrensen flyttes til inn mot fjellveggen.</p>	<p>-Spelhaugen behandles i områdereguleringsplan for Spelhaugen.</p>
7	Kjersti Elisabeth Kismul, 20.2.2015, dok 88	<p>Bor i St.Hanshaugen. Er bekymret for planens konsekvenser for Fyllingsdalen, og reagerer sterkt på at man skal ta grøntarealer som nettopp har vært bydelens varemerke. Nye boliger vil gi økt behov for uteareal, og man må derfor beholde og videreutvikle grønnstrukturen.</p> <p>Alle aldersgrupper finner seg godt til rette i Fyllingsdalen, men det som kanskje mangler mest er et byrom/bydelssenter med sosiale samlingspunkt og kulturtilbud.</p> <p>Tiltak som gir inngripen i naturområder rundt Spelhaugen vil være svært ødeleggende, særlig på områder rundt Krokattjønn. Høye bygg hører ikke hjemme i Spelhaugen.</p> <p>Spør hva som er planene for området rundt politistasjonen, og ber om at ny bebyggelse tilpasses dagens situasjon, med lav bebyggelse. Viser også til at politistasjonen i Spelhaugen skal være passkontor for hele byen, og spør hvordan parkeringssituasjonen skal løses. Parkeringskapasiteten er allerede sprengt, og mange parkerer i boligveger i St.Hanshaugen.</p>	<p>-Tatt til følge. Grønnstrukturen videreføres i all hovedsak.</p> <p>-Tatt til følge. Det skal utvikles torg med bedre møteplasser og kulturhus ved Oasen.</p> <p>-Spelhaugen behandles i områdereguleringsplan for Spelhaugen.</p> <p>- Spelhaugen behandles i områdereguleringsplan for Spelhaugen.</p>
8	Henning Nilsen, gnr. 22 bnr. 140, 23.2.2015 m.fl., dok 89, 99, 102 og 105	<p>Bor i Spelhaugen 5. Mener at bybanen bør legges i tunnel fra Oasen, og komme ut nær NAF-bygningen i Spelhaugen. Dette vil spare arealer langs vegen, og eneboligeiendommene i Spelhaugen 1- 9 kan bevare dagens innkjørsler. Ny utbygging i Spelhaugen må ha lav byggehøyde mot Spelhaugen 1-9 slik at solforholdene opprettholdes, og kan trappes gradvis oppover når man er forbi eneboligene. I nordlig del av Spelhaugen kan det vurderes byggehøyde inntil 7 etasjer, siden ingen boliger vil bli berørt. Det bør åpnes for tilbygg og nybygg for Spelhaugen 1-9. Auto 23 sitt nye næringsbygg og kunstverket foran bør beholdes, og gi inspirasjon til fremtidig bebyggelse ang. utforming av hensyntagen til naboer. Beboerne i Spelhaugen bør inviteres til råd om fremtidens infrastruktur i området.</p>	<p>- Spelhaugen behandles i områdereguleringsplan for Spelhaugen.</p>

9	Birte Sælen, 26.2.2015, dok 91	- Det bør reguleres større områder når planen først er i gang, slik at ikke all ny utbygging avhenger av byggevilje hos borettslagene. Borettslagene ser ikke ut til å ønske ny utbygging, da det i deres øyne er tett nok som det er.	-Ikke tatt til følge. Føringer i kommuneplanens arealdel om at det er sone 1 og sone 2 som skal ha den største utbyggingen legges til grunn for plangrense.
10	Olaug Sælen Solheim, 28.2.2015, dok 93	Fyllingsdalen ble utbygd med hensyn til topografi og bevaring av noe av det grønne preget. Det har gjort dalen til et trivelig miljø å bo i, og det må tas hensyn til i planarbeidet. Understreker at områder som ikke kryr av mennesker til enhver tid likevel kan være mye brukt og viktige for innbyggerne. Hun peker spesielt på grøntområdet rundt Ortuvatnet og ved Lynghaug skole og Fyllingsdalen kirke som viktige områder som ikke må utbygges. Fyllingsdalen bør også settes i stand til å tilby innbyggerne idretts- og kulturaktiviteter utover ballspill.	-Tatt til følge gjennom regulering til grønnstruktur. -Tatt til følge gjennom videreføring av eksisterende idrettsformål, samt regulering av tomt til kulturhus.
11	Lisbet Knudsen, 3.3.2015, dok 96	Mener at Fyllingsdalens unike kvaliteter, i form av grøntområder, friluftsområder, bekkedar, turstier osv. må bevares og ikke bygges ut. En slik utbygging vil forringe de kvalitetene som fremheves som positive for bydelen. Det er særlig viktig å bevare Kanadaskogen. Området til høyre for motorvei fra Skarphaugen i retning Vassteigen kan til nød benyttes til boliger, for dette er lite brukt som turområde, med unntak av grøntområdet/buffersone mellom motorvegen og St. Hanshaugen. -Urbanisering av området rundt Oasen er nødvendig. Det bør heller satses på kulturelle møtesteder. -Det bør bygges ut flere aldersboliger og omsorgsboliger.	-Tatt til følge. Arealene mot Vassteigen inngår ikke i planområdet. -Planforslaget legger til rette for en urbanisering rundt Oasen som inkluderer kulturhus. -Etablering av nye boliger sentralt vurderes som gunstig for eldre og personer med omsorgsbehov.
12	Irene Bolstad og Hans Peder Vibe, 3.3.2015, dok 97	Slutter seg i hovedsak til synspunktene fra Fyllingsdalen kulturråd, og understreker betydningen av å videreføre dalens grønne lunger og turområder. Den trange dalen setter begrensninger på hvor mange nye beboere den kan ta imot. Det er nå en unik sjanse til å vise frem byutviklingen i området som et eksempel til etterfølgelse, slik som da dagens bebyggelse ble planlagt. Mener at det ikke bør bygges flere bolighus inntil Ortuvatnet og Sælen skole. Slik utbygging ville være svært uheldig for rekreasjon, sosiale arrangement og for artsmangfoldet. De ser behovet for en sammenkobling mellom Oasen og Spelhaugen, men mener at Oasen må være hovedsenteret. Koblingen må skje med gang-/sykkelveger, og ikke med økt biltrafikk.	-Tatt til orientering. -Tatt til orientering -Tatt til følge gjennom regulering av parken rundt Ortuvatnet og Sælen skole til formål som ikke inkluderer boliger. -Tatt til følge ved regulering av sykkelveger med fortau og tilrettelegging for buss og busspassasjerer.
13	Maila og Jostein Solheim, 3.3.2015, dok 98	Mener at Kanadaskogen er en meget viktig ressurs for innbyggerne i Fyllingsdalen, og at den må fredes for all fremtid. Viser til forslaget fra idéprosessen om bygging på Fyllingsdalen idrettsplass, og mener det er uforståelig at dette skal vurderes. Banen er nyoppustet, den er mye brukt, og den ligger i tilknytning til ny idrettshall. De grønne lungene i dalen, spesielt Lynghaugparken og Ortuvannet, må vernes.	-Planområdet omfatter ikke Kanadaskogen. -Det foreslås ikke transformasjon av idrettsplassen. -Tatt til følge gjennom regulering til grønne formål.

		<p>Reguleringsplanen må ikke føre til ytterligere utsettelse av bygging av kulturhus og opprusting av idrettshallen.</p> <p>Det bør ikke bygges flere høyhus i Fyllingsdalen. De håper at innbyggerne i størst mulig grad blir hørt, og at deres boområder og nærmiljøer ikke blir vesentlig forringet.</p>	<p>-Tomt for kulturhus er fastsatt av Bystyret.</p> <p>-Det åpnes for noen nye høyhus i sentrumskjernen ved Oasen. I Norge brukes betegnelsen «høyhus» vanligvis på bygninger høyere enn 35 meter. Høyhusene i sentrum skal bidra til at Oasen vest får et arkitektonisk uttrykk som samsvarer med boligområdene sentralt i dalen. Boligblokkene er frittliggende lameller og punkthus i et grønt landskap. Nybyggene på selve Oasen kan ikke bli frittliggende, men ved at eksisterende tak opparbeides som tilgjengelige grøntareal vil takene sammen med de nye torgene kunne framstå og fungere som et landskap omkring nybyggene. Torg, sammen med takhager og balkonger vurderes å bidra til høy boligkvalitet i nybyggene.</p>
14	Guide Advokat pva. Løvåsen borettslag, 5.3.2015, dok 103	Borettslaget mener at planen bør utvides til å omfatte deres eiendom. De har store ubenyttede arealer som egner seg for utbygging, men som er vist som LNF-område i dag. De har igangsatt innledende arbeid for å kunne muliggjøre utbygging. Området er lite i bruk som friluft- og naturområde, bruksområdene i Kanadaskogen ligger lenger nord og vest.	-Innspillet om utvidet plangrense er ikke tatt til følge.
15	Kiwanis Club Fyllingsdalen, 8.3.2015, dok 104	De viser til uttalelsen fra Fyllingsdalen Kulturråd, og slutter seg til deres uttalelse.	-Tatt til orientering.
16	Solveig Svartefoss, 8.3.2015, dok 106	Bor i Spelhaugen 3, og anbefaler at bybanen går i tunnel fra Oasen til Spelhaugen, slik at man frigjør tomteareal langs veien. Mener at eiendommene i Spelhaugen 1 – 9 må beholde sine innkjørsler som i dag. Ny utbygging ved inngangen til Spelhaugen må begynne med lav byggehøyde og trappes gradvis oppover fra sør mot nord, slik at eksisterende boliger beholdes solforhold som i dag. I nordlig del kan byggehøyder opp mot 7 etasjer vurderes. For Spelhaugen 1-9 bør det åpnes for tilbygg og nybygg av flere boliger og med en høyere utnyttingsgrad. Senterbygget ved Auto 23 og kunstverket Autolitten må beholdes og være inspirasjon for ny utbygging. Beboerne må inviteres til råd om framtiden infrastruktur.	-De omtalte arealene behandles i områdereguleringsplan for Spelhaugen
17	Fyllingsdalen Høyre, 9.3.2015, dok 107	<p>Mener at byfjellsgrenser og opparbeidede og vedlikeholdte grøntarealer må respekteres og i størst mulig grad beholdes.</p> <p>Ønsker at muligheten for ferdes til fots og på sykkel gjennom og på tvers av Fyllingsdalen uten å krysse trafikkarer må forbedres.</p> <p>Mener det er mulig med ny utbygging av bolig og næring i gangavstand fra bybane/kollektivårer, og er særlig positive til fortetting rundt Oasen og i Spelhaugen.</p> <p>Utbygging på parkeringsarealer og ved utvidelse av blokkbebyggelse i høyden fremheves særlig. Det må legges opp til variert byggehøyde, god arkitektonisk kvalitet og urbane kvaliteter.</p>	<p>-Tatt til følge</p> <p>-Tatt til følge ved at det blir flere tilbud for gående og syklende.</p> <p>-Tatt til følge for områdene rundt Oasen. Spelhaugen behandles i egen områdereguleringsplan.</p> <p>-Konkrete løsninger i borettslagene avgjøres i detaljreguleringsplaner.</p>
18	Trond Martin Berntsen, 9.3.2015, dok 109	<p>Spelhaugen har mange soltimer, med sol til kl. 22.45 ved Spelhaugen 3- 9 midtsommers. Terrenget bak boligene egner seg til solfangere som kan gi energi til byggeområdene. Dette vil også kunne sette Fyllingsdalen på kartet for god samfunnsøkonomi.</p> <p>I hele planen bør det åpnes for at nye bygg kan utnytte tak- og veggareal til</p>	<p>-Spelhaugen behandles i en egen områdereguleringsplan.</p> <p>-Ikke tatt til følge. Planforslaget har ikke konkrete føringer for slike energianlegg.</p>

		energifangst ved hjelp av sol, vind, biobrensel e.l.	Vurdering av energianlegg skjer i detaljreguleringsplaner og byggesaker.
19	Kjell Rypdal, 9.3.2015, dok 112	Mener at fortetting vil bygge ned grøntarealer, og redusere bokvaliteten for dagens innbyggere. Protesten mot ny utbygging er en kamp for å bevare de naturelementene som gjør Fyllingsdalen til et godt sted å bo. Mange tusen nye beboere i et gettolignende blokkmiljø rundt Oasen vil trekke med seg sosial uro. Stor økning i folketallet vil legge press på alle fellesgoder og føre til økt trafikk og økt forurensning. Fortettingsplanene er et angrep på dalens gode bomiljø. Fyllingsdalen er ferdig utbygget. Ber om at dalen må leve i fred for overivrige byplanleggere, og at man i stedet bruker Fyllingsdalens gode kvaliteter som forbilde for byplanleggingen i andre bydeler.	-Ikke tatt til følge. Fagetatens vurdering er at det er fullt mulig med transformasjon og fortetting i Fyllingsdalen uten at dette går på bekostning av dalens kvaliteter.
20	Ragnhild Bolstad, 9.3.2015, dok 113	-Er i utgangspunktet imot all fortetting på eksisterende grøntområder, men nevner spesielt grøntområdene rundt Lynghaugtjern/Fyllingsdalen kirke og grøntområdene rundt Ortuvannet. -Bygningen i Torgny Segerstedts vei 27 og grøntanlegget rundt må beholdes. Det samme gjelder for idrettsbanen ved Oasen. Å bygge på dagens lavblokker i høyden vil gi et altfor kompakt bomiljø. Forslagene fra idéskissene viser stor utbygging, og da blir det antagelig lite igjen av det grønne. Hun håper at man også i fremtiden kan omtale Fyllingsdalen som "Den grønne dalen".	-Tatt til følge gjennom regulering til grønne formål. -Tatt til følge for idrettsbanen. Endring av bygningen i Torgny Segerstedts vei 27 og påbygg på boligblokker kan vurderes i detaljreguleringsplaner. -Planforslaget legger opp til vesentlig mindre fortetting og transformasjon enn ideskissene viste, med unntak av sentrumskjernen ved Oasen.
21	Marit Wallevik, 9.3.2015, dok 114	Mener at man i planen må vurdere trafikkisikring ved skoler og skoleveger, f.eks. Sælen Oppveksttun Man må vurdere behov for idrett- og kulturfasiliteter, på lik linje med handelsarealer Man må sikre finansiering av infrastrukturen rundt ny boligområder.	-De nye gang- og sykkelanleggene vil bidra til trafikkisikring -Idrettsarealene videreføres og kan videreutvikles. Tomt for kulturhus reguleres. -Finansiering av infrastruktur sikres ved hjelp av rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler.
22	Olav Iversen, 9.3.2015, dok 115	Hvis det åpnes for inntil 15000 nye innbyggere vil Fyllingsdalen ende opp som en overbefolket bydel uten friluftsområder, og med dårligere oppvekstvilkår og trangere boforhold. Mange ser flere ulemper enn fordeler med områdereguleringsplanen. Håper at det vises vilje til å høre på argumentene fra innbyggerne.	-Utbyggingen blir vesentlig mindre enn det som ble vist i ideskissene. Hovedgrønnstrukturen ivaretas.
23	Fyllingsdalen historielag, 9.3.2015, dok 116	Viser til at Fyllingsdalen ble planlagt som den grønne bydelen, som var planlagt for 25 000 innbyggere. I dag er dette passert med flere tusen, den er en velfungerende bydel der utbyggingen burde være omtrent ferdig. Forsiktig fortetting i noen boligområder kan trolig gjøres uten å ødelegge det grønne preget. Fortetting ved Oasen utover idrett- og kulturbygg finner de ikke tilrådelig. Fyllingsdalen historielag har samarbeidet med Grønn etat om Sælenvassdraget, og de mener at elva må få tilbake sitt opprinnelige løp fra Ortuvannet, langs Torgny Segerstedts vei til krysset med Sælenvegen. Hele området langs vassdraget fra Løvåstjernet til Sælenvannet må bevares som	-Ikke tatt til følge. Fagetaten vurderer det som mulig å fortette og transformere deler av planområdet uten å redusere tilgangen til de grønne arealene eller opplevelsen av disse. -Ikke tatt til følge. Oasen-området vurderes å få økt kvalitet ved foreslått transformasjon og fortetting. -Tatt til følge. Planforslaget legger til rette for åpning og restaurering av vassdraget.

		grøntområde.	
24	Kanadaskogens Venner, 10.3.2015, dok 117	Planområdet strekker seg inn i byfjellsområdet både i vest og nord. Mener at man må utnytte allerede bebygde områder og unngå å ta av stadig nye grønne områder. Håper at byfjellsgrensen opprettholdes slik den ligger i dag.	-Planområdet ligger i sin helhet utenfor byfjellsgrensa. Spelhaugen behandles i en egen områderegeringsplan.
25	Åsa Hanstveit, 10.3.2015, dok 118	Fyllingsdalen er en velfungerende bydel. Protesterer derfor sterkt mot at Fyllingsdalen skal fortettes slik som foreslått. Mener likevel at det er grunnlag for en begrenset utbygging i området Oasen – Spelhaugen.	-Delvis tatt til følge. Utbyggingen blir mindre enn vist i ideskissene. Det foreslås størst endringer for Oasen og sentrumskjernen.
26	Kristi Kjærland, 10.3.2015, dok 120	Utbygging av slikt omfang som foreslått vil medføre negative konsekvenser ved tap av grøntareal og potensielt uheldige sosiale forhold. Hun mener derfor at man bør begrense antallet planlagte boliger.	-Delvis tatt til følge ved at utbyggingen blir mindre enn vist i ideskissene. Hovedgrønnstrukturen ivaretas.
27	Vemund Jakobsen, 10.3.2015, dok 121	Protesterer mot ny utbygging i det omfanget som planlegges, da dette vil føre til tap av f.eks. grønne områder og kunne gi negative sosiale forhold.	-Se kommentar til merknad nr. 26
28	Audhild Rypdal, 10.3.2015, dok 122	Mener at fortetting vil si å bygge ned grøntarealene, og at dette vil utfordre kjernen i Fyllingsdalens kvaliteter og redusere bokvaliteten. 15000 nye beboere vil garantert trekke med seg sosial uro, og bidra til økt trafikk og økt forurensning. Fyllingsdalen er ferdig utbygd, og hun ber om at dalen må leve i fred for overivrige byplanleggere, og at den heller kan være et forbilde for byplanlegging i andre bydeler.	-Se kommentar til merknad nr. 26
29	FAU Løvs skole, v. Rolf Scott (leder) 10.3.2015, dok 123	Som FAU-leder og på vegne av 800 foreldre protesterer han mot manglende informasjon, mot fristen på 4 uker for å komme med innspill til planen, og mot at planen skal bebygge alle parker og grøntarealer i dalen. Fremgangsmåten kan karakteriseres som sterkt udemokratisk. Mener at alle beboere i Fyllingsdalen burde vært informert på forhånd, og mener at kommunens prosjektleder presenterer planen som et pr-prosjekt heller enn å komme med informasjon. Ser det som betenkelig at fortettingen skal foregå på grøntarealer, noe som vil forringe bomiljøet. Fyllingsdalen er en vellykket drabantby med store grøntarealer, som i dag er en familiedrøm der parkene brukes mye av alle aldersgrupper. Ser det også som alvorlig og uhørt at planleggingen gjennomføres uten at det blir foretatt konsekvensanalyser, siden en konsekvensanalyse i etterkant kun blir justerende for utbygging. Fremholder at det ovennevnte står i sterk strid med intensjonene i plan- og bygningsloven, som har medvirkning som formål. Han ber om at planarbeidet utsettes til det har vært en skikkelig presentasjon av planarbeidet for beboerne, med mulighet for å påvirke slik loven krever. Hvis ikke vil han konkludere med at regjeringen og derved byrådets snakk om lokaldemokrati og deltakelse i planprosesser er et spill for galleriet.	-Planarbeidet er varslet i samsvar med reglene i plan- og bygningsloven. Fagetaten understreker at ideskissene ikke er et formelt planforslag, slik innsender ser ut til å ha oppfattet det. Ideskissene viser en svært forenklet skisse av en maksimal utbygging dersom de høyeste prognosene for befolkningsvekst slår til. -Tatt til følge ved at hovedgrønnstrukturen ivaretas. -Formaliserte konsekvensanalyser vedlegges ved høring og offentlig ettersyn, jf. reglene i plan- og bygningsloven. -Hensikten med varsel om oppstart av planarbeid er å gi informasjon på et tidlig tidspunkt i planarbeidet og åpne for allmenn adgang til medvirkning gjennom innspill og forslag til planarbeidet. Planforslaget vil bli presentert i forbindelse med høring og offentlig ettersyn.
30	Tjernet borettslag, 10.3.2015, dok 125	Mener det er bra at kommunen lager en samlet plan for Fyllingsdalen, som kan hindre en ukontrollert utbygging i de grønne lungene. Tjernet borettslag har en unik beliggenhet inn mot Kanadaskogen, men ser faren for at fortetting kan	-Tatt til orientering

		<p>ødelegge miljøet.</p> <p>Borettslaget ligger ved Løvåstjern, der gartneriet nå har utviklet seg til en industribedrift som ikke er forenlig med gode boforhold. Bedriften kan med fordel erstattes av lave boliger som fortsetter i liene nedover bekkefarene mot Foto-Knudsen, hvor høydene på boligene kan økes betraktelig.</p> <p>Planskissenes forslag om urban gate mellom Oasen og Spelhaugen støttes.</p>	<p>-Nederste del av bekkefarene inngår i skoletomt o_BU3. Øvrige deler av bekkefarene og næringsområdet ved Løvåstjern behandles i områdereguleringsplan for Spelhaugen.</p> <p>-Tatt til følge gjennom regulering av nye byggeformål langs traseen.</p>
31	Norges Miljøvernforbund (NMF), 9.3.2015, dok 126	<p>Miljøvernforbundet ser positivt på at noe av byens befolkningsvekst legges i et mer urbant senterområde rundt Oasen, og at det legges opp til å bevare vannene og benytte allerede utbygde områder til ny bebyggelse slik at store grøntområder kan bevares til tross for folketallsvekst. Fyllingsdalen har sitt store fortrinn i at befolkningen har kort vei til store sammenhengende grøntområder, og det er bra disse bevares til tross for at det legges til rette for 6000 boenheter og 4000 arbeidsplasser.</p> <p>Forslaget om en biltunnel fra Fjøsanger gjennom Fyllingsdalen vil forårsake forslumming med støy og forurensning, og torpedere målsetningene for planen. De tilrår derfor at det vedtas en forpliktende avvisning av en slik veitrase, slik at det gir forutsigbarhet for planarbeidet.</p> <p>NMF vektlegger at grøntområder ivaretas og at privatbilisme begrenses. Parkeringsplasser for biler må sterkt begrenses av klima- og luftforurensningshensyn. Bane og buss bør bidra til å knytte Fyllingsdalen og Loddefjord sammen. Fyllingsdalen har en topografi som gir gode muligheter for å sykle.</p> <p>Virksomhet som har mange besøkende bør legges til Oasen, Spelhaugen bør være utfyllende mht. arbeidsplasser.</p> <p>De viser til idéforslaget fra 3RW og Nord Arkitekter, og mener at deres intensjon om økologiske hensyn skal prioriteres.</p> <p>Fyllingsdalen har mange kvaliteter som følge av den helhetlige planen, og nye bygg bør tilpasses området visuelt.</p> <p>Grønne tak/vegger vil bidra til å rense luft og gi trivelige boområder.</p> <p>Man bør angi byggehøyde slik at man ikke inviterer til å bygge flate tak, som er mindre holdbare og visuelt forslumpede.</p> <p>Store byggeprosjekter bør ha krav om vannbåren varme.</p> <p>Fyllingsdalen stadion må bevares.</p> <p>Det bør etterstrebes en blanding av boligtyper som i mindre grad tiltrekker seg ensartete sosiale grupper.</p>	<p>-Tatt til følge. Utbyggingen forventes å bli vesentlig mindre enn 6000 nye boenheter.</p> <p>-Planforslaget omhandler ikke en slik biltunnel.</p> <p>-Tatt til følge gjennom å gi befolkningen kort avstand til daglige gjøremål, regulering av gang- og sykkelanlegg, forbedrete anlegg for busstransport og streng parkeringsnorm.</p> <p>Tatt til følge for Oasen-området, hvor det foreslås en stor ny utbygging. Spelhaugen behandles i en egen områdereguleringsplan.</p> <p>-Planforslaget ivaretar hovedgrønnstrukturen og legger til rette for at flest mulig av de lukka bekkene skal gjenåpnes og restaureres.</p> <p>-Visuell tilpassing til området skal sikre at Fyllingsdalens egenart ivaretas og er nedfelt i bestemmelsenes § 2.3</p> <p>-Arealbruk på tak vurderes i detaljreguleringsplan. Felt BS1 på Oasen detaljreguleres i planforslaget. Her er det foreslått krav om mye grønne tak.</p> <p>-Ikke tatt til følge.</p> <p>-Tatt til følge gjennom tilknytningsplikt til fjernvarme.</p> <p>-Tatt til følge.</p> <p>-Tatt til følge gjennom bestemmelsenes 4.1.1.4 Boligkvalitet.</p>

32	Rolf Søderstrøm, pva. Torgny Segerstedts vei 81-99, 10.3.2015, dok 127	<p>Uttaler seg på vegne av beboerne i Torgny Segerstedtsvei 81 – 99, sør for Ortuvannet. De ønsker en bedring av gangforbindelsen som kommer gjennom boligområdet, krysser Torgny Segerstedts vei og går inn i parken ved Ortuvannet. Gangvegen er mye benyttet av beboere sørover mot Stokkedalen og Fjellsdalen. I parken går gangforbindelsen over en plen, som fungerer dårlig som gangveg pga. gjørme og slitasje.</p> <p>De peker også på problem med at overvannvann fra nedbør/elver i sør som renner inn i parken og ned til fotballbanen. Dette ødelegger veger og marker, og fører til gjentagende reparasjonsbehov. De ønsker at elveløpet fra de to daldragene i sør åpnes gjennom parken og ned til Ortuvannet.</p>	<p>-Oppgradering og vedlikehold av eksisterende trase i parken vurderes i økonomiplan.</p> <p>-Planforslaget åpner for at bekkene i parken rundt Ortuvatnet, felt o_GP3, kan åpnes, jf. bestemmelsen 4.3.8.</p>
33	Rolf Søderstrøm, 10.3.2015, dok 128 og 129	<p>Har forslag til supplerings av gangvegssystemet fra bebyggelsen ut mot Kanadaskogen, og viser en kartskisse med sammenhengende gangsystemet i området rundt Spelhaugen. Det gjelder på vestsiden av næringsbebyggelsen i Spelhaugen, langs Krokattjønnvegen og gjennom St.Hanshaugen, og sørover fra Løvåstjern til Krokattjønnvegen. Mener det optimale er separate gangforbindelser uten kryssende biltrafikk, og understreker at man ikke må kompromisere med mellomløsninger på fortau.</p> <p>Mener at det må tilrettelegges for mindre, lokale knutepunkt i tillegg til Oasen, f.eks. ved Smiberget, Varden og ved Lynghaug/Løvås. Har laget skisse for en mulig løsning av et knutepunkt mellom borettslagene Smiberget og Ortustranden; "Ortubyen", med boliger, dagligvare og evt. en kafé. Bygging rundt Torgny Segerstedtsvei vil også bidra til å redusere gjennomkjøring og redusere farten.</p>	<p>-Spelhaugen behandles i en egen områderegeringsplan.</p> <p>-Planforslaget åpner for at enkelte tilbud kan lokaliseres utenfor Oasen og Spelhaugen, bl.a. dagligvare, jf. bestemmelsen § 2.11.4.</p>
34	Bjørn og Eva Vingsgård, gnr. 23 bnr. 64 og 101, 9.3.2015, dok 130	<p>Har eiendommene gbnr. 23 /101 og 23 /64, som ligger vest for krysset Dag Hammarskjölds vei/Fyllingsdalsveien. Kommunens byggesaksavdeling har gitt byggeforbud på begge eiendommene, med støy som årsak til forbudet. Det har siden kommet nye tekniske fremskritt når det gjelder støyskjerming, og det er også blitt bygget boliger ved hovedvegen i nærheten av hans tomter. Trafikkstøyen vil bli redusert når veitunnelen fra Varden åpnes og bybane kommer til dalen.</p>	<p>-Disse eiendommene ligger utenfor planområdet. I kommuneplanens arealdel ligger de i ytre fortettingssone.</p>
35	Anders Walle og Espen S. Klingenberg, 9.3.2015, dok 132	<p>Er eiere av gbnr. 22/83, og ber om at plangrensen justeres slik at eiendommen blir del av planområdet. Den er i dag regulert til bolig og friområde, og er bebygd med ett hus med to leiligheter. Bratt terreng gjør at det ikke er naturlig med adkomst fra tilgrensende friområde til den delen av deres tomt som er regulert som friområde. De ber om at hele tomten settes av til tett småhusbebyggelse, slik at den kan bygges flere boenheter på den.</p>	<p>-Eiendommen er ikke innenfor plangrensa. Ingen arealer øst for Dag Hammarskjölds vei tas med i planforslaget, utover areal til samferdselsformål.</p>
36	Styrene i Ortuvann, Smiberget, Vestre og Østre Sælemyr og Ørnahaugen brl., 5.3.15, dok 133	<p>Borettslagene viser til åpent informasjonsmøte og eget møte med borettslagene, og til at ingen borettslag ga uttrykk for at planen ville få positiv betydning for dem.</p> <p>Fyllingsdalen ble i sin tid planlagt for 25.000 innbyggere, og folketallet i bydelen er i dag over 29.000. Borettslagene oppfatter at kommunen ønsker å øke antall innbyggere med 8000, og de er sterkt mot dette. Det vil kunne skape sosial uro, økte forskjeller, mer trafikk og forurensning, samt behov for ytterligere parkeringsplasser. Alt tyder på at boligfortetting ikke vil være en</p>	<p>-Tatt til orientering</p> <p>-Fagetaten vurderer det som mulig å fortette og transformere deler av planområdet uten at kvalitetene og egenarten til området blir forringet.</p>

<p>fordel for dem.</p> <p>Planprogrammet fremhever at Fyllingsdalen mangler møtesteder, og de er enige når det gjelder kulturhus, men dette sier kommunen ikke noe om.</p> <p>De ser det som svært uheldig dersom grøntområder og gangvegssystemer rammes av utbygging, og vil være sterkt mot dette – både med tanke på negativ virkning på boligpriser og med tanke på bomiljøet. Områdene ved Lynghaugtjern og ved Fyllingsdalen kirke fremheves som særlig viktige grøntområder.</p> <p>Mener at Bergen kommune forsømmer vedlikehold av Ortuparken, og at parken forfaller. Et av idéforslagene foreslår bygging sør for Ortunbanen, og borettslagene viser til at banen er svært mye brukt.</p> <p>Mener at Fyllingsdalen mangler idrettsanlegg, og mener at forslaget fra idéskissene om å flytte Fyllingsdalen stadion til Spelhaugen vil forverre vilkårene for idrett.</p> <p>Borettslagene peker videre på at ny utbygging vil føre til økt trafikk på en allerede overbelastet vegsystem. Ringveg vest og generell trafikkvekst har ført til økt trafikken, og trafikksituasjonen har kommet ut av kontroll. Det mangler gangbroer for sikker kryssing av hovedvegene, og det er trafikkfarlige avkjøringer til flere av borettslagene.</p> <p>De tror ikke det er behov for å utvikle Spelhaugen til et nytt forretningssenter.</p> <p>Stiller en del spørsmål til planarbeidet: Foreligger det en privat reguleringsplan for Auto 23 i Spelhaugen, og hvordan forholder kommunens plan seg til denne, planlegges det høyhus i Spelhaugen? De ber om konkretisering av hvorfor grenseområdene som ble vist på møtet med Bergen kommune er akkurat der de er. De oppfatter at planen foreslår boligbygging på Kanadaskogens flotteste kolle, og spør om det er forsvarlig. Rekkehus- og eneboligbebyggelsen er skjermet – er det tilfeldig eller bevisst?</p> <p>Er nye byggeplaner i Ture Nermans veg 7 del av kommunens plan?</p> <p>Hvordan vil forslag om fremtidig ringveg fra Arna til Minde og gjennom Fyllingsdalen påvirke reguleringsplanen?</p> <p>Har kommunen invitert velforeninger og eneboligeiere til informasjonsmøter?</p> <p>Kan det bli aktuelt at kommunen vil ekspropriere tomtareal i borettslag?</p> <p>Eksisterende boligmasse må ikke bli skadelidende av nye prosjekter, og ber om at grøntområder og rekreasjonsmuligheter, barne- og ungdomssatsing, kulturhus, bebyggelse som ikke forringer livskvalitet, kvalitet i infrastruktur og trafikk og kommunikasjon vektlegges i planarbeidet.</p>	<p>-Kulturhus inngår i planforslaget</p> <p>-Hovedgrønnstruktur ivaretas gjennom reguleringsformål. Gang- og sykkelnettet forbedres.</p> <p>-Grøntareal sør for Ortunbanen ivaretas som park, med unntak av areal som foreslås omdisponer til oppgradert gang- og sykkelanlegg langs fylkesvegen.</p> <p>-Fyllingsdalen stadion er ivaretatt i planforslaget.</p> <p>- Planforslaget legger opp til at trafikkveksten skal tas med kollektiv, gange og sykkel gjennom en restriktiv parkeringsdekning, kort avstand til daglige gjøremål, forbedrete anlegg for gående, syklende og kollektivreisende.</p> <p>-Spelhaugen behandles i en egen områdereguleringsplan.</p> <p>-Spelhaugen behandles i en egen områdereguleringsplan.-</p> <p>Det er åpnet for fortetting og transformasjon i mye av småhusbebyggelsen</p> <p>-En privat detaljreguleringsplan utarbeides parallelt med områdereguleringsplanen</p> <p>-Veg mellom Minde og Fyllingsdalen er ikke en del av planforslaget</p> <p>-Det er avholdt åpent informasjonsmøte, samt møter med alle som har bedt om det.</p> <p>-I gjennomføringen av planen søkes primært løsninger basert på frivillige avtaler.</p> <p>-Tatt til følge gjennom formål og bestemmelser.</p>
---	---

37	Norges Handikapforbund Bergen, 12.3.2015, dok 134	<p>Understreker behovet for at alle skal ha god tilgjengelighet, og at universell utforming må legges til grunn for planen, i samsvar med lovverket. Universell utforming gir allmenne løsninger av god kvalitet for hele befolkningen. Forskjellsbehandling gjennom separate løsninger for enkeltgrupper skal unngås.</p> <p>NHF viser til at medvirkning er nødvendig for å finne gode løsninger, og de bistår gjerne med råd og innspill.</p>	<p>-Tatt til følge gjennom forslag til arealutvidelse for oppgradert nett for gående og syklende, samt avsatt areal til universell utforming av alle venteeareal på buss-stopp (felt o_SKH1-o_SKH18).</p> <p>-Tatt til orientering.</p>
38	Terje J. Ledahl AS, pva. familien Sælen, 9.3.2015, dok 135	<p>Familien Sælen har eiendommen 22/1. De ønsker at en del av eiendommen, mellom Sælenvegen og Fyllingsdalsvegen, tas inn som boligområde. Arealet vest for elven ønskes regulert til grøntområde og resten til boliger. Området ligger innenfor 1 km fra Oasen, og derfor innenfor senterområdet i Fyllingsdalen og i kort avstand fra Bybanen.</p>	<p>-Arealet ligger utenfor planområdet.</p>
39	ABO Plan & Arkitektur, pva. grunneiere i Spelhaugen og Skjenhaugane, 17.3.2015, dok 136	<p>Uttalelsen sendes på vegne av grunneierne av næringseiendommer i Spelhaugen I/K/L 16 og Magne Løvås med eiendommer i Skjenhaugane.</p> <p>De ser områdeplanen og reguleringsplan for Bybanen som en revisjon av disposisjonsplanen for Fyllingsdalen som ble vedtatt i 1963. Stormyra, senere kalt Spelhaugen, er her vist som industri- og næringsområde, men er senere er moderert med boliger i Tjernet borettslag i Barlivegen.</p> <p>Grunneierne slutter seg til strategi og mål for planarbeidet og planprosessen.</p> <p>Plangrensen må tilpasses behov for framkommer under planprosessen. De viser til at reguleringsplanen for Stormyra gå lenger inn i Kanadaskogen, og at dette grenseområdet kan benyttes til barnehage, skole eller idrett.</p> <p>Grunneierne har laget et forslag til masterplan for Spelhaugen, som viser et utbyggingspotensiale for rundt 400.000 m². Parkering forutsettes lagt under ny bebyggelse og i fjell i vest sammen med energi- og renovasjonsløsninger. De vil lage ny versjon av masterplanen i dialog med kommunen, og legge den fram i løpet av 2015.</p> <p>De mener at framtidig arealbruk bør være næring, service, kontor, forretning, handel og boliger. De vil videreføre dialogen med eksisterende virksomheter i området, og søke å knytte nye institusjonelle private og offentlige foretak til området. Bybanen vil medføre at Spelhaugen og Skjenhaugane blir et sentralt og stort byutviklingsområde i Bergen.</p> <p>Kommunen har foreslått en arbeidsgruppe for Spelhaugen, og de slutter seg til dette. Det er viktig at fremdriften holdes, både for plan og gjennomføring.</p> <p>Det skal utarbeides en handelsanalyse, og de ber om dialog med kommunen om handelsutvikling. Videre viser de til behovet for forutsigbarhet i framtidig transportsystem, særlig med tanke på ringvegssystemet.</p> <p>Bybanestoppet i Spelhaugen vil gi tilkomst til Kanadaskogen, som er et tilbud med skog- og nærfjellsområder uten store høydeforskjeller. Dette krever en mer intensiv replanlegging av de nedre delene av Kanadaskogen.</p>	<p>-Spelhaugen behandles i en egen områdereguleringsplan. Innspillene vil bli kommentert og behandlet der</p>

40	Tara Saure, 3.6.2015, dok. 142	Oasenbanen må få lov til å stå. Banen er veldig bra til trening og jogging.	-Tatt til følge gjennom reguleringsformål.
41	Angarde AS v. Morten Fredriksen, 18.3.2015, dok. 148	Presenterer skisser for utbygging med skole, flerbruks hus, idrettshall, barnehage, arbeidsplasser og boliger med mere. Totalt er området 300 mål og det er skissert 800.000 kvadratmeter bebyggelse rundt bybanestoppet ved Spelhaugen.	-Spelhaugen behandles i en egen områdereguleringsplan
42	Sælen tomte- og utviklingsselskap, 2.9.2018, dok. 160	Ber om at areal som er regulert til grønnstruktur over bybanetunnel og depot vest for Spelhaugen i reguleringsplan for Bybanen blir omregulert til utbygging. Innspillet gjelder deler av gnr. 22 bnr. 19.	-Spelhaugen behandles i en egen områdereguleringsplan
Nr.	Høringsinstanser	Hovedpunkt i merknad/uttalelse	Fagetatens kommentar
1	Bergen kommune, Grønn etat, dok 75	<p>Planområdet har blågrønn struktur som er et av de mest vellykkede eksemplene på grønnstruktur i Bergen. Denne er svært viktig å bevare og videreutvikle, inkludert landskapskvaliteten. Sammenheng i tur- og gangvegnett gjennom grønne omgivelser er viktig. Det er derfor positivt med delmål om bevaring og videreutvikling av grønnstruktur.</p> <p>Ser et potensiale for urbane aktiviteter særlig rettet mot barn og unge, som skating, parkour og bmx-sykling. Opprustning av parkene ved Ortuvannet og Lynghaugtjern og turveg mellom Oasen og Løvåstjern inngår i Friluftsmeldingen og KDP blågrønn infrastruktur. Mulighetene for sammenhengende grønnstruktur forbi Oasen må vurderes i planen.</p> <p>De økologiske kvalitetene i grønnstrukturen må ivaretas. Ortuvannet og Lynghaugtjernet er registrert som viktig /lokalt viktig rasteområde for andefugl, og vannene klassifiseres som "rik sumpskog" med flere rødlistearter.</p> <p>Grønn etat jobber med plan om å gjenåpne forbindelsen mellom Ortuvannet og bekken ned til Sælenvannet. Det er også potensiale for å gjenåpne vassdraget mellom Lynghaugtjernet og Oasen, og dette bør vurderes i planen.</p>	<p>-Tatt til følge gjennom regulering av grønnstruktur.</p> <p>-Tatt til følge. Forbi Oasen er det ikke realistisk med en fullgod reparasjon av blågrønn struktur, men nye elementer som døgnåpen gangveg nord – sør gjennom senteret, vegetasjonsdekke på nye og eksisterende tak, økt kvalitet på gangakser rundt senteret, flere møteplasser og gatetrær vil trekke i positiv retning.</p> <p>-Tatt til følge</p> <p>-Tatt til følge. Planforslaget gir hjemmel for bekkeåpning gjennom bestemmelsesområder og reguleringsformål.</p>
2	Bergen kommune, Trafikketaten, dok 76	Det må planlegges gode sammenhengende gå- og sykkelforbindelser, trafiksikkerhet for myke trafikanter må vektlegges, og offentlig vegareal skal planlegges ihht. lover og normer. De forventer å bli kontaktet i det videre planarbeidet.	-Tatt til følge
3	Bergen Brannvesen, dok 80	Bergen Brannvesen forutsetter at området har god tilkomst og utformes slik at rednings- og slokkemannskap har brukbar tilgjengelighet.	-Tatt til følge. For detaljreguleringen av Oasen er det utarbeidet en egen vurdering for kritiske hendelser som krever tilkomst for utrykningskjøretøyer.
4	Bergen kommune, Etat for helsetjenester, 16.2.2015, dok 85	<p>-Det må settes av areal av god kvalitet og tilstrekkelig størrelse til barnehager.</p> <p>-Det må sikres at det bygges varierte boliger for alle grupper i befolkningen, med uteområder tilpasset brukergruppene.</p> <p>-Økt folketall gjør det viktig å beholde grøntområdene. Også områder som</p>	<p>-Nye barnehager vurderes i reguleringsplan for Spelhaugen</p> <p>-Tatt til følge.</p> <p>-Tatt til følge, med noen unntak. Ny skoletomt ligger i grøntareal, samt deler av</p>

		<p>framstår som lite viktige kan ha betydning for biologisk mangfold, barns lek osv.</p> <p>-Det er viktig at en sikrer gode forbindelser for myke trafikanter mellom viktige målpunkt. Gang- og sykkelveger bør fortrinnsvis legges separat fra vegtrafikk.</p>	<p>nye gang- og sykkelanlegg.</p> <p>Tatt til følge, men de planlagte nye sykkelanleggene ligger i hovedsak langs trafikkerte veger, i samsvar med vedtatt Sykkelstrategi for Bergen.</p>
5	Statens vegvesen, 23.2.2015, dok 90	<p>Vegvesenet er i utgangspunktet enige i forutsetningene som ligger til grunn for planen. De understreker at det må legges særlig vekt på løsninger for gange, sykkel og kollektivtrafikk, da disse trafikkformene skal ta den økte trafikken som ny utbygging vil gi.</p> <p>De godkjente reguleringsplanene for Allestadveien – Skarphaugen og Skarphaugen – Ørnahaugen må legges til grunn for planarbeidet, og må tas inn i listen over godkjente planer. Det må tas høyde for tilsvarende oppgradering av gang-, sykkel- og kollektivsystemet videre nordover fra Ørnahaugen mot Løvestakktunnelen.</p> <p>Trafikkiltak i planen må utformes i samsvar med Statens vegvesens håndbøker.</p>	<p>-Tatt til følge</p> <p>Tatt til følge.</p> <p>Tatt til følge.</p>
6	BIR, 25.2.2015, dok 92	<p>Avfallshåndtering skal hensyntas tidlig i planarbeidet, og det kreves bruk av moderne avfallsløsning. BIR ber om at avfallshåndtering inngår som del av tema teknisk infrastruktur. Det bør stilles krav om renovasjonsteknisk plan som skal være i samsvar med BIRs veileder, og som skal vurdere etablering av returpunkt og innsamling av farlig avfall/grovavfall. Videre bør det settes rekkefølgekrav om ferdigstilling av avfallsanlegg før ferdigattest. Nærområdet til planområdet skal vurderes for utarbeiding av felles avfallsplan/avfallsløsning.</p>	<p>-Tatt til følge gjennom bestemmelser om renovasjon</p>
7	Den norske kirke, Fyllingsdalen menighet, 26.2.2015, dok 94	<p>Har mye aktivitet knyttet til kirken også utenom gudstjenestene, med barnehage og tilbud for alle aldersgrupper. Deres lokaler benyttes også til arrangementer for borettslagene og privatpersoner. Har utfordringer med menighetens parkeringsbehov. Parkeringsplassen foran kirkebygget blir brukt av beboere i området, og det gjør situasjonen vanskelig ved begravelser eller annet arbeid i kirken. Ved fortetting må det derfor sikres løsninger for det økte parkeringsbehovet det vil gi.</p> <p>De understreker at grøntarealene rundt kirken er viktig både for menigheten og for innbyggerne i Fyllingsdalen, og at de må bevares.</p>	<p>-Ikke tatt til følge. Planforslaget legger til rette for at gange, sykkel og kollektiv skal bli mer attraktivt til daglige gjøremål.</p> <p>-Tatt til følge gjennom regulering til religionsutøvelse.</p>
8	Bergen kommune, Byantikvaren, 9.3.2015, dok 95	<p>-Byantikvaren viser til at Fyllingsdalen i stor grad er utbygd etter den helhetlige disposisjonsplanen for området, og at den overordnede planen har en kulturminneverdi i seg selv. De mener at Fyllingsdalen har potensiale for fortetting, men at man bør bevare topografi og kulturlandskap i "den grønne dalen".</p> <p>-Det er mange kulturminner og kulturmiljø, som gårdshus, ungdomshus og krigsminner i området. I tillegg er det kulturminneverdier i mange av boligblokkene som må ivaretas.</p>	<p>-I planforslaget er Smiberget brl. A foreslått med hensynssone bevaring – H570_9. Nebbestølen brl. og Minken brl. er foreslått med hensynssone bevaring H570_2.</p> <p>-Tatt til følge gjennom hensynssoner.</p>

9	Bergen kirkelige fellestråd, 4.3.2015, dok 100	<p>En av målsetningene for planarbeidet er å skape gode møteplasser, og de viser til at Fyllingsdalen kirke er nettopp en slik møteplass. Den er både et signalbygg og et samlingspunkt for både hverdagsaktiviteter, høytider og vanskelige dager for innbyggerne. De ønsker godt merkede gangveger til kirken, gode parkeringsmuligheter, og at det beholdes grøntområder rundt kirken.</p> <p>De viser også til at eksisterende gravplass i Fyllingsdalen vil bli full i 2020, og at det er uklart hvor stor kapasitet utvidelsen som er på gang vil gi. De ønsker derfor å holde på Sælen gård som mulig areal til både tradisjonelle graver og mindre arealkrevende gravleggingsformer.</p>	<p>-Kirketomta reguleres til religionsutøvelse.</p> <p>-Sælen gård inngår ikke i planområdet.</p>
10	Norges vassdrags- og energiverk, 4.3.2015, dok 101	<p>NVE viser til at det ved Nordre Lyshovden er et parti med potensiell steinsprangfare, som må vurderes i planarbeidet. Dersom det er behov for sikringstiltak, bør det vurderes å utvide planområdet for å ta med det berørte partiet.</p> <p>Dersom Lynghaugtjern, Løvåstjern og Ortuvann kan medføre flomfare må hensynssone for 200-årsflom innarbeides i plankartet. Bestemmelsene må sikre at ny utbygging ikke utsettes for flom.</p> <p>Inngrep i vassdragene bør unngås, og de bør utnytted som positive elementer. NVE er positive til at dette er med i målsetningene, og er i utgangspunktet positive til en åpning av deler av vassdraget mellom Lynghaugtjern og Sælenvannet.</p> <p>Planen bør sette av areal til vegetasjonsbelte langs vassdrag. Dersom inngrep i vassdrag ikke er til å unngå må NVE vurdere tiltakene etter vannressursloven.</p>	<p>-Tatt til orientering. Området er sikret av Bybanen utbygging.</p> <p>-Flomfare er utredet. Tatt til følge ved innarbeiding av hensynssone flomfare i plankart og bestemmelser.</p> <p>-Tatt til følge, med unntak av bekken fra Løvåstjern. Det åpnes for å opparbeide bekken parkmessig ved tilrettelegging av uteareal på ny tomt for skole o_BU3.</p> <p>-Ivaretatt gjennom plankart og bestemmelser om kantvegetasjon.</p>
11	Fylkesmannen i Hordaland, 9.3.2015, dok 108	<p>Fylkesmannen er positiv til ønsket om å fortette sentrale deler av Fyllingsdalen, og viser til at det er i samsvar med statlige planretningslinjer. Merker seg at grønnstrukturen skal ivaretas, og peker særlig på viktigheten av blågrønt areal.</p> <p>Har registrert stor aktivitet med private planer i bydelen, og ser det som uheldig med en stykkevis planlegging der allmenne interesser kan bli for dårlig ivaretatt.</p> <p>Har generelt etterlyst en kartlegging og verdisetting av grønnstrukturen, og ber om at det gjennomføres innenfor planområdet og i tilgrensende områder.</p> <p>Transformasjon av Oasen fra kjøpesenter til flerfunksjonelt sentrumsområde blir en sentral utfordring, og de ber om at transformasjon av parkeringsareal vektlegges. Ser positivt på at redusert parkeringsbehov skal vurderes.</p> <p>Også for boligområdene bør bygging på parkeringsareal være hovedfokus, supplert med tilbygg og påbygg.</p> <p>Hovedvegens trafikkbelastning gir utfordringer med å skape gode byrom, og</p>	<p>-Tatt til orientering</p> <p>-Tatt til følge gjennom reguleringsformål og bestemmelser.</p> <p>-Tatt til orientering. Allmenne interesser er søkt ivaretatt gjennom formål som tjenesteyting, samferdsel, grønnstruktur, religionsutøvelse m.fl.</p> <p>-Tatt til følge. Naturmangfold er registrert. Friluftsområder er kartlagt og verdivurdert for hele kommunen.</p> <p>-Overflateparkering for biler minimeres gjennom bestemmelsenes § 4.1.1.2. Parkering økes for sykkel.</p> <p>-Løsninger i boligområdene avgjøres i detaljreguleringsplaner på grunnlag av føringer i områdereguleringsplanen og KPA.</p> <p>-Tatt til følge for noen kommunale veier. Ikke tatt til følge for hovedveier, pga. at</p>

		<p>det bør derfor utredes løsninger som reduserer trafikken barriere- og miljøvirkning, som å kanalisere trafikken vekk, miljøgate, shared space o.l. Muligheten for stengning av Løvstakktunnelen for biler bør vurderes i planarbeidet. Videre bør det utredes muligheter for etablering av parkering i utkantene av Oasen og Spelhaugen, for å frigjøre sentrale deler av sentrums-/næringsområdene for biler.</p>	<p>dette er tiltak som krever stor offentlig finansiering. Grep i planforslaget som bygger opp under målet om redusert biltrafikk er låg parkeringsdekning, bedre infrastruktur for gående og syklende, tilrettelegging for busstransport med kollektivfelt og økt kvalitet på bussholdeplasser. Flytting av varemottak i sørvest på Oasen vurderes også som et viktig tiltak i denne sammenheng, ved at kontakten mellom kollektivterminalen og Bybanen ved Oasen forbedres vesentlig.</p>
12	Byrådsavdeling for barnehage og skole, 11.3.2015, dok 110	<p>Generelt: Barn og unges interesser i planområdet må ivaretas og ses i sammenheng med eksisterende bebyggelse. Tilkomst for gående, syklende og bilbrukere må vurderes spesielt rettet mot barn og unge, for å sikre en sikker skolevei og trygg ferdsel for denne målgruppen. Nye aktivitetsområder må ivareta et mangfoldig tilbud, også rettet mot aldersgruppen barn og unge.</p> <p>Viser til kommuneplanens krav om at barnehagedekning skal vurderes i alle reguleringsplaner. I nye prognoser for barnetallsutvikling i barnehage- og skolebruksplanen er det ikke tatt med fortetting i dette planområdet. Det er innført barnehagerett, og kommunen har mål om at alle skal få plass i den bydelen de bor eller ønsker plass i. Barnehagebruksplanen er under rullering, og det tas sikte på politisk behandling i 2015. I reguleringsplanen må behov for utvidelse av barnehagekapasiteten vurderes, enten med nye barnehager eller utvidelse av eksisterende.</p> <p>Skole: Det forventes totalt sett tilstrekkelig skolekapasitet i bydelen hele prognoseperioden, men kapasitetsutnyttelsen varierer mellom skolene. Også skolebruksplanen er under rullering, og ventes lagt fram til høsten. Fortetting i Fyllingsdalen er ikke med i prognosene, og skolebehovet må derfor vurderes i planarbeidet.</p> <p>Det er ønskelig med skoler og barnehager tett opp mot knutepunkt i nærheten av bybanens holdeplasser, slik at bybanen kan benyttes til henting og levering og til barnas reiser på dagtid.</p> <p>Det er ønskelig å utvikle skolene som nærmiljøanlegg med varierte tilbud og aktiviteter. Bybanen kan være en viktig transportmulighet i realiseringen av dette.</p>	<p>-Tatt til følge gjennom reguleringsformål og bestemmelser.</p> <p>-Barnehager skal innarbeides i områderegeringsplan for Spelhaugen, som utarbeides separat.</p> <p>-Det er foreslått ei ny skoletomt, o_BU3, ved bekken fra Løvåstjern. Tomta ligger nær kollektiv, gang- og sykkelanlegg, idrettsanlegg og grønnstruktur, og vurderes som godt egnet for skole med en urban utforming.</p> <p>-Ny skoletomt o_BU3 er tilgjengelig med Bybanen, buss, samt for gående og syklende fra omkringliggende boliger.</p> <p>-Eksisterende skoler videreføres og kan videreutvikles. Tatt til følge gjennom tomtevalg for ny skole, som ligger relativt nært kollektivtilbud.</p>
13	BKK, 11.3.2015, dok 111	<p>Peker på at energi ikke er tatt med som eget utredningspunkt, og at forsyningsikkerhet ikke inngår i omtalen av fremtidig utvikling. Erfaring tilsier at dette er viktig i større utbyggingsplaner. Krav om vannbåren varme sikrer at man bygger infrastruktur for mange tenkelige energikilder fremover.</p>	<p>- Området ligger innenfor konsesjonsområdet for fjernvarme, og det er tilknytningsplikt for nybygg, hovedombygging og feltutbygging med et samlet areal på over 500 m2 BRA.</p>
14	Bergen kommune, Vann- og avløpsetaten, 12.3.2015, dok 119	<p>VA-etaten forutsetter at framtidige tiltak koordineres med eksisterende VA-rammeplaner, at retningslinjer for overvannshåndtering følges, og at det utarbeides en helhetlig VA-rammeplan som del av planarbeidet.</p>	<p>-Tatt til følge gjennom hensynssoner på plankart, bestemmelser og utarbeiding av VA-rammeplan.</p>
15	Den norske kirke, Bjørgvin bispedømmeråd, 10.3.2015, dok 124	<p>Fyllingsdalen kirke betjener om lag 8400 medlemmer innenfor soknet, og kirkens lokaler leies også ut til andre. Kirken ligger lite synlig fra Oasen, og de ønsker bedre skilting. Bispedømmerådet stiller seg bak uttalelsen fra menighetsrådet og om ivaretagelse av parkeringsareal og grøntområder.</p>	<p>-Tatt til følge ved at kirketomta reguleres til religionsutøvelse.</p>

		<p>Viser til uttalelsen fra Bergen kirkelige fellesråd om framtidige gravplasser og ber om at kommunen har tett dialog med fellesrådet om dette.</p> <p>Fyllingsdalen kirke står på Riksantikvarens liste over verneverdige kirker. All endring nærmere kirken enn 60 m skal godkjennes av biskopen.</p>	<p>-Gravplass eller minnelund inngår ikke i planområdet</p> <p>-Kirkebygningen vurderes som ivaretatt gjennom reguleringsformål.</p>
16	Direktoratet for mineralforvaltning, 9.3.2015, dok 131	DMF kan ikke se at reguleringsplanen kommer i konflikt med nasjonale eller regionale mineralressurser.	-Tatt til orientering.
17	Hordaland fylkeskommune, 20.3.2015, dok 138	<p>Ber om at retningslinjene i Regional plan for attraktive senter blir lagt til grunn for planarbeidet.</p> <p>Rolledeling mellom Spelhaugen og Oasen bør avklares.</p> <p>Bydelen bør bli mest mulig selvforsynt med hensyn til tjenester og detaljhandel. Til grunn for planarbeidet bør det utarbeides en kartlegging av behov.</p> <p>Det bør utvikles et gangbart tettsted uten «dødsoner», med flest mulig tilbud lokalisert i en gangbar kjerne med en finmasket kvartalsstruktur. Lange sammenhengende fasader er ikke ønskelig.</p> <p>Sentrumsutvikling bør inkludere organisasjonsliv, fritidsaktiviteter, trenings- og kulturtilbud for å bidra til byliv ettermiddag og kveld.</p> <p>Kriminalitetsforebygging bør være et eget tema i planarbeidet. Funksjoner med aktivitet om natta kan være gunstige å lokalisere nært sentrum. Hovedstrømmen av fotgjengere kan kanaliseres til utvalgte gater.</p> <p>Boliger i sentrum må vurderes i forhold til lys, vind støy, forurensning og gode uteoppholdsreal.</p> <p>Boliger bør ikke være over 5 etasjer om de skal være velegnet for barnefamilier.</p> <p>Fylkeskommunen støtter forslaget i planprogrammet om at hovedtrekk i eksisterende grønnstruktur skal opprettholdes og videreutvikles.</p> <p>Areal til et funksjonelt og estetisk knutepunkt for kollektivtransporten må ivaretas. Det er svært viktig at denne sentrale funksjonen ikke «faller mellom to stoler».</p> <p>Parkeringsstilbud i senterområdet må være så lågt som mulig.</p> <p>Et sentrum bør kunne tilby felles offentlige uterom hvor barn kan leke trygt og fritt.</p>	<p>-Tatt til følge</p> <p>-Tatt til følge. Oasen er eneste bydelscenter i bydelen.</p> <p>-Tatt til følge</p> <p>-Tatt delvis til følge. Gangnettet blir mer finmasket, men eksisterende bygninger og anlegg fører til at nettet ikke blir så finmasket som ønsket. Fasadene på Oasen vest på gateplan foreslås transformert fra lukka og avvisende til åpne og inviterende.</p> <p>-Tatt til følge gjennom åpning for stor utbygging i sentrumskjerne, hvorav en liten del er handel.</p> <p>-Tatt til følge. Gang- og sykkelanleggene langs fylkesvegene skal oppgraderes. Disse anleggene vurderes som gunstige på nattetid som følge av at sosial kontroll pga. nærhet til boliger og andre trafikanter.</p> <p>-Tatt til følge.</p> <p>-Tatt til orientering. Etasjetallet avgjøres på grunnlag av analyser i detaljreguleringsplaner. Det er ikke et krav at boligene i sentrumskjernen skal være spesielt velegnet for barnefamilier. De fleste familieboliger bør lokaliseres i byfortettingssone, som utgjør et mye større areal enn sentrumskjernen.</p> <p>-Tatt til følge gjennom planformål og bestemmelser.</p> <p>-Knutepunktet er videreført fra reguleringsplan for Bybanen, men utfordringer med flytting av Oasens varemottak kan skape vansker for gjennomføringen</p> <p>-Tatt til følge</p> <p>-Tatt til følge</p>

	<p>Folkehelse er sektorovergripende og bør trekkes tydeligere fram som et gjennomgående tema i planarbeidet, f.eks. i forbindelse med planlegging av gange, sykkel, grønnstruktur, møteplasser, barn og unge, boliger for ulike behov, universell utforming og kriminalitetsforebygging.</p> <p>Det er ikke kjente automatisk fredete kulturminner i planområdet. Det er stedvis potensiale for funn i det tidligere jordbrukslandskapet.</p> <p>Selv om det er relativt kort tid siden dalen ble bygget ut er det mulig å se Fyllingsdalen som et nyere tids kulturmiljø med særegne kvaliteter. Det er viktig å balansere behovet for fortetting mot disse kvalitetene.</p> <p>Fyllingsdalens modernistiske kirke med omgivelser har kulturminneverdi og er tidstypisk som senmodernistisk arkitektur.</p> <p>Oasen handlesenter er tidstypisk med klare arkitektoniske kvaliteter i de opphavelige elementene. Fylkeskommunen ber om varsomhet i forhold til tiltak på Oasen.</p>	<p>-Planforslaget vurderes å ha mange positive konsekvenser for folkehelse gjennom bl.a. en kraftig opprustning av byrom og fasader i sentrumskjernen med Oasen, et bedre nett av gang- og sykkelanlegg, restaurering av blågrønn infrastruktur, nytt kulturtilbud og universell tilrettelegging.</p> <p>-Tatt til orientering</p> <p>-Tatt til følge gjennom hensynssoner med bestemmelser for borettslagene Minken, Nebbestølen og Smiberget A, samt bestemmelser i § 2.3.2 om at nye tiltak skal fremme opplevelsen av Fyllingsdalens egenart.</p> <p>-Ivaretatt med hensynssone</p> <p>-Planforslaget gir små endringer i felt BS2 – gamle Oasen.</p>
--	--	---